

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Victor Burduh

examinând recursurile depuse de Danilenco Angela, Macarenco Andrei și Danilenco Ivan, reprezentat de avocatul Sergiu Russ,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului orășenesc Căușeni, terți Primăria orașului Căușeni, Danilenco Ivan, Danilenco Angela, Frumos Eugeniu, Negura Iuliana, Macarenco Andrei, Oprea Filip cu privire la anularea actului administrativ, a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și radierea dreptului de proprietate,

împotriva încheierii din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Danilenco Ivan și Danilenco Angela și cererea de apel depusă de Primăria orașului Căușeni, împotriva hotărârii din 28 octombrie 2020 a Judecătoria Căușeni, sediul Central, pe motiv că motivarea cererilor de apel nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege,

c o n s t a ț ă :

La 02 noiembrie 2016, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orășenesc Căușeni, intervenient accesoriu Danilenco Ivan, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 3/33 din 01 iulie 2016, cu privire la transmiterea unui teren în proprietate publică din intravilanul or. xxxx în proprietatea cet. Danilenco Ivan, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren din intravilanul or. xxxx nr. xxxx din 14 iulie 2016, radierea dreptului de proprietate din registrul bunurilor imobile asupra terenului cu nr. cadastral xxxx, cu cota parte de 19,2 % din suprafața de 0,1 ha, amplasat în or. xxxx.

Prin hotărârea din 07 februarie 2017 a Judecătoria Căușeni, cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a fost respinsă, ca neîntemeiată, fiind menținută hotărârea Judecătorei Căușeni din 07 februarie 2017.

Prin decizia din 06 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, fiind casată decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, într-un alt complet de judecată.

Prin decizia din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel declarată de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, casată hotărârea Judecătorei Căușeni din 07 februarie 2017, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 04 februarie 2019 a Judecătorei Căușeni sediul Central, s-a atras în proces Primăria orașului Căușeni, în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea protocolară din 12 aprilie 2019 a Judecătorei Căușeni sediul Central, s-au atribuit calitățile procesuale din intervenient accesoriu în persoană ale căror drepturi au fost afectate în prezentul litigiul, iar calitatea procesuală de intervenient accesoriu a Primăriei Căușeni a fost înlocuită în continuare, în calitate de pârât.

Prin încheierea protocolară din 10 decembrie 2019 a Judecătorei Căușeni sediul Central, s-au atras în proces în calitate de persoane terțe Danilenco Angela, Frumos Eugeniu, Negura Iuliana, Macarenco Andrei, Oprea Filip.

Prin hotărârea din 28 octombrie 2020 a Judecătorei Căușeni sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat.

S-a anulat decizia Consiliului orășenesc Căușeni nr. 7/4 din 06 septembrie 2016 „Cu privire la examinarea Notificării Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat nr. 1304/OT3-610 din 05 august 2016”.

S-a anulat decizia Consiliului orășenesc Căușeni nr. 3/33 din 01 iulie 2016 „Cu privire la transmiterea unui teren proprietate publică din intravilanul or. Căușeni în proprietate lui Danilenco Ivan”.

S-a anulat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxx din 14 iulie 2016, eliberat pe numele lui Danilenco Ivan.

În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 05 noiembrie 2020 Danilenco Ivan și Danilenco Angela au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 28 octombrie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

La 05 noiembrie 2020 și Primăria or. Căușeni a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 28 octombrie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii integral.

Prin încheierea din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Danilenco Ivan și Danilenco Angela și cererea de apel depusă Primăria orașului Căușeni, împotriva hotărârii din 28 octombrie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, pe motiv că motivarea cererilor de apel nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

La 15 aprilie 2021, Danilenco Angela, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, repunerea în termen a apelului.

În motivarea recursului s-a indicat că, încheierea contestată este ilegală și că hotărârea motivată a instanței de fond, nu a primit-o.

A susținut recurenta că Danilenco Ivan, i-a comunicat că în luna februarie 2021 a primit o scrisoare de la Curtea de Apele Chișinău. În acea perioadă dâșii se aflau în relații ostile și locuiau separat or, Danilenco Ivan nu a informat-o despre corespondența primită de la instanța de apel, spunându-i că a pierdut-o.

Relatează recurenta că locuiește separat și că are altă adresă de corespondență, însă, nu a anunțat instanța de judecată despre faptul că are altă adresă, deoarece nu cunoștea la care judecător se află în examinare cauza. Invocă că a omis termenul de depunere a apelului motivat din motive întemeiate.

La 15 aprilie 2021, ștampila de pe plicul poștal, Macarenco Andrei, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului s-a indicat că, despre încheierea contestată a aflat de la Danilenco Ivan. Dispozitivul hotărârii instanței de fond, cât și copia hotărârii motivate nu i-au fost expediate.

A mai specificat recurentul că nu a fost citat despre data, ora și locul examinării cauzei, din care motive nu a cunoscut despre examinarea cauzei în instanța de fond.

La 21 aprilie 2021, Danilenco Ivan, reprezentat de avocatul Sergiu Russ, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, repunerea în termen a apelului, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a indicat că, la 01 februarie 2021 a recepționat prin intermediul poștei, copia hotărârii instanței de fond din 28 octombrie 2020, remisă de către Curtea de Apel Chișinău, însă a fost în imposibilitate să o transmită avocatului său din motivul că ultimul pe parcursul lunilor februarie - martie 2021, a fost diagnosticat cu COVID-19.

Menționează avocatul Sergiu Russ că Danilenco Ivan a decis să nu-și deranjeze avocatul până la însănătoșire și nu i-a adus la cunoștință faptul că a primit copia hotărârii primei instanțe.

Consideră că Danilenco Ivan în condițiile pandemiei COVID-19 și îmbolnăvirii avocatului, din motive întemeiate a omis termenul de prezentare a motivării apelului.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 30 martie 2021, care a fost expediată participanților la proces și recepționată de către Danilenco Ivan, Danilenco Angela și avocatul Sergiu Russ la data de 07 aprilie 2021 (f.d. 107, 110 vol. II).

Astfel, recursurile depuse de către Danilenco Angela și Macarenco Andrei la 15 aprilie 2021 și recursul depus de Sergiu Russ în interesele lui Danilenco Ivan la 21 aprilie 2021 au fost depuse cu respectarea termenului prevăzut de lege.

La data de 26 aprilie 2021 în adresa participanților la proces au fost expediate copiile recursurilor cu informarea despre dreptul de a depune referințe la cererile de recurs.

La data de 29 aprilie 2021, Primarul r-lui Căușeni a depus referință pe marginea recursurilor, solicitând examinarea recursurilor în conformitate cu legislația în vigoare.

La data de 05 mai 2021, Oficiul Teritorial Căușeni a depus referință pe marginea recursurilor, solicitând declararea recursurilor ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Danilenco Angela, Macarenco Andrei și Danilenco Ivan, reprezentat de avocatul Sergiu Russ, urmează a fi respinse cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din conținutul recursurilor, rezultă că Danilenco Angela, Macarenco Andrei și Danilenco Ivan, reprezentat de avocatul Sergiu Russ, nu sunt de acord cu încheierea din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Danilenco Ivan și Danilenco Angela și cererea de apel depusă Primăria orașului Căușeni, împotriva hotărârii din 28 octombrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, pe motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 28 octombrie 2020 (f.d.78, vol. II).

La 05 noiembrie 2020, Danilenco Ivan și Danilenco Angela, au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond.

Potrivit avizului de recepție, Danilenco Ivan și Danilenco Angela, au recepționat la data de 01 februarie 2021 hotărârea motivată din 28 octombrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central (f.d.97 vol. II).

Prin urmare, termenul de depunere a apelului motivat a început să curgă de la 02 februarie 2021 și a expirat la data de 03 martie 2021, astfel, ultima zi de depunere a apelului motivat fiind ziua de 03 martie 2021.

Completul specializat concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare inadmisibilă a cererii de apel depusă de Danilenco Ivan și Danilenco Angela, împotriva hotărârii din 28 octombrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, pe motiv că nu a depus apelul motivat în termenul stabilit la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Argumentul recurentei Danilenco Angela, precum că locuiește separat și că Danilenco Ivan nu a informat-o despre hotărârea instanței de fond, instanța de recurs le consideră neîntemeiate, deoarece conform avizului de recepție copia hotărârii motivate a fost recepționată, astfel, semnând și depunând cererea de apel nemotivată, a fost obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să intereseze de soarta dosarului despre care cunoștea cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea sa și să respecte termenele prevăzute de lege, adică urma să întreprindă toate măsurile necesare de protejarea drepturilor sale, inclusiv prin acțiuni concludente de informare în privința modului de derulare a procesului prin care să demonstreze păstrarea interesului față de caz și imposibilitatea de a se familiariza cu hotărârea adoptată într-un asemenea mod, pentru a dispune de posibilitatea contestării hotărârii în termen.

Referitor la afirmațiile avocatului Sergiu Russ în interesele lui Danilenco Ivan, cu privire la faptul că a fost bolnav de COVID-19 și a fost în imposibilitate fizică să depună apelul motivat, deoarece sa aflat în izolare, instanța de recurs le consideră declarative și neîntemeiate, deoarece, primind copia dispozitivului hotărârii, făcând cunoștință cu materialele cauzei, fiind interesat de soarta dosarului despre care cunoștea că se află pe rolul instanței de judecată, a dispus de suficient timp pentru a depune cererea de apel nemotivată, cât și cea motivată.

În conformitate cu prevederile art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenții, în cererea de apel, nu au solicitat expres repunerea în termen a cererii de apel, nu au indicat nici un motiv întemeiat privind omiterea termenului de declarare a apelului și nu au anexat probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului conform prevederilor art. 65 alin. (2) din Codul administrativ.

Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți potrivit unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

În acest context completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reiterează că importanța termenilor procedurali este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale,

reprezentând instrumentul prevenirii folosirii de către participanții la proces cu re-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, Colegiul menționează că, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Cu referire la cererea de recurs depusă de Macarenco Andrei, instanța de recurs constată că recurentul nu este de acord cu încheierea din 30 martie 2021 a instanței de apel, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Danilenco Ivan și Danilenco Angela și cererea de apel depusă de Primăria orașului Căușeni, împotriva hotărârii din 28 octombrie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, motivând prin faptul că despre încheierea contestată a aflat de la Danilenco Ivan, hotărârea motivată nu a recepționat-o și că nu a fost citat despre data ora și locul examinării cauzei.

Instanța de recurs constată că argumentul recurentului, Macarenco Andrei, este neîntemeiat, deoarece acesta a fost notificat despre ședința de judecată din 29 ianuarie 2021 a instanței de fond, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 44 vol. II). Astfel, recurentul urma să manifeste diligență și să intereseze de soarta dosarului despre care în mod legal și cu certitudine a fost înștiințat că se află pe rolul instanței cu participarea sa și, să respecte termenele prevăzute de lege pentru a contesta hotărârea instanței de fond în termenul prevăzut de lege.

În urma celor relatate se constată că, încheierea instanței de apel este întemeiată, deoarece Danilenco Angela și Danilenco Ivan, reprezentat de avocatul Sergiu Russ, nu au prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele dispozițiilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Recurentul, Macarenco Andrei nu a exercitat calea de atac, apelul.

De asemenea, în termenul stabilit de lege pentru prezentarea apelului motivat apelantul/recurentul nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția

Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se resping recursurile depuse de către Danilenco Angela, Macarenco Andrei și Danilenco Ivan, reprezentat de avocatul Sergiu Russ.

Se menține încheierea din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Iurie Bejenaru

Victor Burduh